

60

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO
I MINISTRA FINANSÓW

z dnia 11 grudnia 1951 r.

w sprawie zasad finansowania inwestycji limitowych i działalności przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego przez banki specjalne.

Na podstawie § 3 pkt 3 lit. c rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1950 r. w sprawie zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 190) i § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1951 r. w sprawie zakresu działania Ministra Finansów i zmiany zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 180) zarządza się, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. Finansowanie i kontrolę inwestycji objętych planem inwestycyjnym oraz finansowanie i kontrolę przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego wykonują banki: Bank Inwestycyjny oraz Bank Rolny, w dalszych przepisach nazywane bankami specjalnymi.

§ 2. Banki specjalne koncentrują wszelkie środki na sfinansowanie inwestycji oraz przeprowadzają wszelkie rozliczenia z tytułu dokonywanych nakładów inwestycyjnych.

§ 3. W zakresie finansowania inwestycji i przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego banki specjalne wykonują kontrolę działalności inwestycyjnej oraz kontrolę gospodarki przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego celem zabezpieczenia prawidłowego zużycia środków zgodnie z ich przeznaczeniem oraz prawidłowego przebiegu procesów inwestycyjnych.

§ 4. Instrukcje Ministra Finansów, wydane w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Prezesem Najwyższej Izby

Kontroli, określają w poszczególnych latach kierunki zadań i zakres kontroli bankowej.

§ 5. Banki specjalne finansują inwestycje na podstawie:

- a) tytułu inwestycyjnego,
- b) rocznego i kwartalnych planów pokrycia finansowego inwestycji,
- c) wymaganej dokumentacji technicznej i prawnej oraz
- d) w odniesieniu do robót inwestycyjnych:
 - umowy zawartej przez inwestora z wykonawcą przy uwzględnieniu zasady generalnego wykonawstwa.
 - wykazu obiektów zleconych do wykonania samodzielnemu oddziałowi wykonawstwa inwestycyjnego oraz
 - zleceń wewnętrznych na wykonanie robót przez własne brygady robocze.

§ 6. Banki specjalne finansują inwestycje, dla których przewidziane jest pokrycie z dotacji budżetowych lub ze środków własnych — do wysokości przełanych przez właściwy budżet dotacji oraz do wysokości zakumulowanych środków własnych, zgodnie z planem pokrycia finansowego inwestycji.

§ 7. Banki specjalne finansują inwestycje, dla których przewidziane jest pokrycie z kredytów bankowych, po uprzednim złożeniu przez inwestora skryptu dłużnego.

II. Tytuły inwestycyjne.

§ 8. Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego przekazuje właściwym bankom specjalnym uchwalony przez Prezydium Rządu spis tytułów I grupy; inwestorzy centralni przekazują tymże bankom zatwierdzone przez siebie spisy tytułów II grupy.

§ 9. 1. Inwestorzy centralni — w zakresie planu inwestycyjnego centralnego — przekazują właściwym bankom specjalnym w dwóch egzemplarzach zatwierdzone tytuły inwestycyjne podległych inwestorów bezpośrednich.

2. W zakresie planów inwestycyjnych terenowych — zatwierdzone tytuły inwestycyjne podległych inwestorów bezpośrednich przekazują bankom specjalnym w dwóch egzemplarzach wydziały fachowe prezydiów właściwych rad narodowych.

§ 10. 1. Banki specjalne kontrolują tytuły inwestycyjne pod względem prawidłowości ich zatwierdzenia przez właściwe władze oraz ich zgodności z planami inwestycyjnymi.

2. Tytuły nie zatwierdzone, zatwierdzone nieprawidłowo lub niezgodnie z planami inwestycyjnymi banki specjalne zwracają odpowiednim inwestorom centralnym bądź wydziałom fachowym właściwych prezydiów rad narodowych, zawiadamiając o tym równocześnie Państwową Komisję Planowania Gospodarczego.

§ 11. 1. Banki specjalne finansują nakłady inwestycyjne zgodne rzeczowo z tytułem inwestycyjnym i w ramach aktualnych limitów finansowania.

2. Inwestorzy mogą dokonywać zaangażowań środków na poszczególne składniki tytułu inwestycyjnego zgodnie z programem rzeczowym i do wysokości wartości kosztorysowych (limitów) składników.

3. Po zatwierdzeniu tytułu inwestycyjnego inwestorzy są obowiązani zaktualizować zaangażowania i dostosować je do programu rzeczowego tytułu inwestycyjnego danego roku.

III. Limity finansowania.

§ 12. 1. Wysokość środków finansowych (limitu finansowania) potrzebnych w danym roku na sfinansowanie działalności inwestycyjnej inwestorów określają roczne plany pokrycia finansowego inwestycji (indywidualne i zbiorcze).

2. Planu pokrycia finansowego inwestycji stanowią załączniki do bilansów dochodów i wydatków lub preliminarzy dochodów i wydatków budżetowych i zgodnie z obowiązującymi przepisami podlegają zatwierdzeniu przez władze uprawnione do zatwierdzania tych bilansów i preliminarzy.

§ 13. 1. W zakresie inwestycji spółdzielni produkcyjnych, finansowanych z kredytów bankowych, limit planu inwestycyjnego określa równocześnie wysokość rocznego limitu finansowania.

2. Postanowienia ust. 1 stosuje się analogicznie do inwestycji w zakresie gospodarki drobnotowarowej, finansowanych z kredytów bankowych.

3. Odrębnych planów pokrycia finansowego inwestycji w zakresie wymienionym w ust. 1 i 2 nie sporządza się.

§ 14. Dysponent główny przekazuje bankom specjalnym zestawienie zbiorcze rocznych planów pokrycia finansowego inwestycji w układzie szczegółowej klasyfikacji budżetowej, dołączając do zestawienia zatwierdzone przez Ministerstwo Finansów zbiorcze roczne

plany pokrycia finansowego inwestycji oraz zatwierdzone przez siebie roczne plany pokrycia finansowego inwestycji dysponentów drugiego stopnia. W ramach tych planów dysponenti drugiego stopnia przesyłają do właściwych banków specjalnych zatwierdzone przez siebie indywidualne roczne plany pokrycia finansowego inwestycji dysponentów trzeciego stopnia (inwestorów bezpośrednich).

§ 15. Banki specjalne kontrolują zgodność planów pokrycia finansowego inwestycji niższego szczebla z planami wyższego szczebla.

§ 16. Wydziały finansowe prezydiów właściwych rad narodowych — w zakresie inwestycji finansowanych z budżetów terenowych — przekazują właściwym dla ich siedziby bankom specjalnym zbiorcze roczne plany pokrycia finansowego inwestycji poszczególnych wydziałów fachowych — w układzie szczegółowej klasyfikacji budżetowej. W ramach tych planów wydziały fachowe prezydiów rad narodowych przekazują wymienionym bankom indywidualne roczne plany pokrycia finansowego inwestycji inwestorów bezpośrednich.

§ 17. 1. W odniesieniu do inwestycji jednostek organizacyjnych spółdzielczych centrale spółdzielcze (spółdzielczo-państwowe) — na podstawie zatwierdzonych przez Ministerstwo Finansów i przesłanych do właściwych banków specjalnych zbiorczych planów pokrycia finansowego inwestycji danej centrali — sporządzają zbiorcze plany pokrycia finansowego inwestycji dla podległych związków branżowych spółdzielni (oddziałów) i przesyłają je do właściwych banków specjalnych oraz poszczególnych związków (oddziałów).

2. Związki branżowe (oddziały) w ramach tych planów sporządzają i przesyłają bankom specjalnym zatwierdzone przez siebie indywidualne roczne plany pokrycia finansowego inwestycji poszczególnych inwestorów bezpośrednich.

3. Banki specjalne kontrolują złożone zbiorcze i indywidualne roczne plany pokrycia finansowego inwestycji.

4. Analogiczny tryb zatwierdzania i przesyłania planów pokrycia finansowego inwestycji obowiązuje w stosunku do spółdzielni nie zrzeszonych.

§ 18. W ramach rocznych planów pokrycia finansowego inwestycji sporządzane są plany kwartalne (indywidualne, zbiorcze), stanowiące operatywną podstawę finansowania inwestycji przez banki specjalne i określające nieprzekraczalne limity finansowania.

§ 19. Kwartalne plany pokrycia finansowego inwestycji sporządzają inwestorzy bezpośredni, planując w nich środki, potrzebne na dany kwartał. Tryb sporządzania i zatwierdzania planów kwartalnych ustali Minister Finansów.

§ 20. Suma kwot kwartalnych limitów finansowania nie może przekraczać rocznego limitu finansowania.

§ 21. Uruchamianie w bankach specjalnych kwartalnych limitów finansowania zawartych w kwartalnych planach pokrycia finansowego inwestycji następuje w trybie przewidzianym w §§ 14 — 17.

§ 22. Zatwierdzone indywidualne kwartalne plany pokrycia finansowego inwestycji powinny być przekazane do właściwych banków specjalnych do 25 dnia miesiąca poprzedzającego nowy kwartał.

§ 23. 1. Spółdzielnie produkcyjne oraz indywidualni rolnicy nie sporządzają kwartalnych planów pokrycia finansowego inwestycji. Dla powyższych inwestorów przydzia wojewódzkich rad narodowych (od-

powiednie wydziały fachowe w porozumieniu z wydziałem finansowym) sporządzają kwartalne zapotrzebowania środków na podstawie kwartalnych zapotrzebowania zebranych od właściwych prezydiów powiatowych (miejskich) rad narodowych.

2. Tryb sporządzania tych zapotrzebowań oraz terminy składania ich w bankach ustalą instrukcje banków specjalnych.

IV. Tryb przelewania środków na sfinansowanie inwestycji z dotacji budżetowych oraz akumulacji amortyzacji i innych środków własnych.

§ 24. Organy finansowe otwierają dysponentom głównym kredyty budżetowe na inwestycje na podstawie kwartalnych planów pokrycia finansowego inwestycji w trybie określonym w odrębnych przepisach.

§ 25. W granicach otwartych kredytów budżetowych organy finansowe przelewają z właściwych budżetów środki pieniężne na rachunki operacyjne banków specjalnych w Narodowym Banku Polskim. Dokonanie przez właściwy organ finansowy przelewu środków budżetowych jest warunkiem finansowania przez banki specjalne inwestycji objętych danym budżetem.

§ 26. Środki na sfinansowanie inwestycji (pochodzące z amortyzacji przeznaczanej na inwestycje) jednostki działające na zasadach rozrachunku gospodarczego przekazują do 22 dnia każdego miesiąca do właściwych oddziałów banków specjalnych. Wysokość raty miesięcznej wynosi 1/3 kwoty zaplanowanej na dany kwartał. Przelew powyższy dokonywany jest równocześnie z przelewem na rachunki kapitałnych remontów pozostałej części amortyzacji, przeznaczanej na te cele.

§ 27. Miesięczne raty odprowadzanej amortyzacji mają charakter zaliczkowy i rozliczane są przez jednostki akumulujące na podstawie kwartalnych zamknięć rachunkowych.

§ 28. Minister Finansów ustali tryb akumulacji amortyzacji na rachunkach indywidualnych oraz na rachunkach scentralizowanej amortyzacji, tryb odprowadzania nadwyżek amortyzacji na dochód budżetów, tryb rozliczeń z tytułu akumulacji amortyzacji za rok bieżący oraz za lata ubiegłe.

§ 29. Banki specjalne są zobowiązane do kontrolowania terminowości i kompletności akumulacji amortyzacji. W przypadkach stwierdzenia uchybień w tym zakresie banki specjalne żądają od banków finansujących eksploatację przedsiębiorstw przymusowego odprowadzenia zapadłych płatności, zawiadamiając o tym wystąpieniu władzę nadrzędną przedsiębiorstwa.

§ 30. 1. Banki specjalne są upoważnione do udzielania kredytów krótkoterminowych na poczet zaplanowanej na dany rok akumulacji amortyzacji indywidualnej, jeżeli potrzeby finansowe wynikające z postępu realizacji rzeczowej inwestycji przekraczają kwotę rocznego kredytu budżetowego na inwestycje i efektywnie zakumulowane — nie niższe jednak od zaplanowanych — środki, pochodzące z pozostałych źródeł sfinansowania.

2. Kredyty na poczet akumulacji rat amortyzacji, płatnych w przyszłych kwartałach danego roku, wymagają gwarancji władzy, która zatwierdza indywidualne plany pokrycia finansowego inwestycji.

3. Wynikające z tytułu kredytu zobowiązanie wobec banku powinien inwestor uwzględnić w następnych kwartalnych planach pokrycia finansowego inwestycji.

§ 31. Kredyty określone w § 30 nie będą udzielane w przypadkach stwierdzonej przez bank niegospodarności inwestora.

§ 32. 1. Środki na sfinansowanie inwestycji pochodzące z innych środków własnych, z wyłączeniem pochodzących z mobilizacji zasobów wewnętrznych zysku na wykonawstwie systemem gospodarczym oraz zysku na zakładach pomocniczych przedsiębiorstw w budowie, inwestorzy przekazują zgodnie z kwartalnym planem pokrycia finansowego inwestycji, w miarę ich wygosparowywania — na ich rachunki akumulacji środków własnych do właściwych oddziałów banków specjalnych.

2. Wpłaty środków własnych podlegają kontroli na podstawie składanych bankom specjalnym kwartalnych sprawozdań inwestorów.

§ 33. Inwestorzy obowiązani są zgłaszać finansującym ich bankom specjalnym w terminach ustalonych w odrębnych przepisach wycenione zestawienie wykonanych świadczeń w naturze. Na podstawie powyższych zestawień banki specjalne zaksięgują wartość wykonanych świadczeń jako akumulację środków własnych i jako wypłaty.

§ 34. Środki pochodzące z pożyczek z funduszy inwestycyjnych central spółdzielczych i spółdzielczo-państwowych centrale te przekazują na rachunki inwestorów bezpośrednich w bankach specjalnych, zgodnie z kwartalnymi planami pokrycia finansowego inwestycji, za pośrednictwem związków branżowych (oddziałów). Analogicznie postępują spółdzielnie nie zrzeszone w centralach.

§ 35. 1. Na pokrycie niedoborów środków na sfinansowanie inwestycji limitowych jednostek organizacyjnych spółdzielczych banki specjalne przyznają kredyty tym jednostkom w wysokości wynikającej z zatwierdzonych rocznych planów pokrycia finansowego inwestycji. Środki z tych kredytów uruchamiane są po dopełnieniu przez inwestora warunków kredytu w wysokości ustalonej w kwartalnych planach.

2. Minister Finansów ureguluje tryb udzielania i spłaty kredytów bankowych. Na pokrycie wypłaconych kredytów bankowych banki specjalne mogą korzystać z kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

3. Minister Finansów może ustalać ulgowe warunki finansowania dla niektórych kategorii jednostek organizacyjnych spółdzielczych.

§ 36. Kredyty bankowe na inwestycje wykonywane przez spółdzielnie produkcyjne przyznawane są przez banki specjalne jednorazowo na cały rok.

§ 37. Na pokrycie finansowe inwestycji inwestorów należących do gospodarki drobnotowarowej banki specjalne udzielają kredytów bankowych indywidualnym inwestorom w ramach limitów kredytowych, otwartych jednorazowo na cały rok dla jednostek posiadających odpowiednie tytuły inwestycyjne.

§ 38. 1. Kredyty bankowe na inwestycje nie wymagają zabezpieczenia hipotecznego, a udzielane są przez banki specjalne za uprzednim złożeniem przez kredytobiorcę skryptu dłużnego.

2. Za terminową spłatę odsetek i rat amortyzacyjnych kredytów bankowych, udzielonych jednostkom objętym uchwałą Nr 44 Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1951 r. w sprawie zatwierdzenia wytycznych gospodarki finansowej jednostek organizacyjnych spółdzielczości (Monitor Polski, Nr A-9, poz. 139) odpowiada solidarnie właściwy fundusz inwestycyjny.

§ 39. 1. Zmiany w kwartalnych i rocznych planach pokrycia finansowego inwestycji przeprowadzane są drogą przesłania bankom specjalnym przez władzę zatwierdzającą dany plan zawiadomień o zmianach w tych planach.

2. W zawiadomieniach tych powinny być podane zmniejszenia i zwiększenia zmienionych pozycji planu oraz aktualne stany wszystkich pozycji planu i po uwzględnieniu zmian.

§ 40. Dla każdego inwestora bezpośredniego banki specjalne otwierają w terytorialnie właściwym oddziale odrębny rachunek inwestycyjny, na którym księgowane są uruchomione limity finansowania, akumulacja środków i wypłaty środków inwestycyjnych.

§ 41. Banki specjalne dokonują wypłat jedynie w ramach aktualnych limitów finansowania, określonych kwotami uruchomionych kredytów budżetowych (kredytów bankowych) i efektywnie zakumulowanych środków, pochodzących z pozostałych źródeł finansowania. Banki specjalne nie zarachowują bieżących wypłat na poszczególne źródła pokrycia finansowego.

§ 42. Termin wykorzystania środków inwestycyjnych (limitów finansowania) upływa z dniem 31 grudnia danego roku.

§ 43. Ostatecznego rozliczenia wypłat i ich zarachowania na poszczególne źródła pokrycia finansowego inwestycji dokonują banki specjalne jednorazowo przy zamknięciu roku operacyjnego, zaliczając poszczególne środki na pokrycie dokonanych wypłat według następującej kolejności:

- a) środki własne inwestorów (inne),
- b) amortyzacja indywidualna inwestorów,
- c) amortyzacja scentralizowana,
- d) środki z kredytu budżetowego (bankowego).

§ 44. 1. Nadwyżki przekazanych do banków specjalnych środków budżetowych (§ 25) ponad kwoty podlegające pokryciu z kredytów budżetowych (§ 41) podlegają w końcu roku zwrotowi do właściwego budżetu.

2. Odpowiednie nadwyżki jednostek budżetowych i gospodarczych, należących do systemu budżetowego, pochodzące z pozostałych źródeł sfinansowania (§ 43), podlegają w końcu roku odprowadzeniu na dochód właściwego budżetu.

3. Przepis ust. 2 nie ma zastosowania do znajdujących się w dyspozycji tych jednostek sum, pochodzących z ofiar pieniężnych społeczeństwa.

§ 45. Szczegółowy tryb rozliczeń środków oraz zakres, rodzaj i terminy odpowiedniej sprawozdawczości banków specjalnych zostaną uregulowane odrębnym zarządzeniem.

V. Dokumentacja inwestycyjna.

§ 46. 1. Inwestorzy są zobowiązani przedłożyć właściwym bankom specjalnym następujące dokumenty:

1) co do inwestycji polegających na robotach lub na robotach i zakupach:

- a) zatwierdzony przez właściwą władzę i zgodny ze spisem tytułów wniosek inwestycyjny (tytuł inwestycyjny),
- b) zatwierdzone należycie roczny i kwartalne plany pokrycia finansowego inwestycji,
- c) zaświadczenie inwestora naczelnego o zatwierdzeniu w należyty trybie wymaganej dla danego rodzaju inwestycji dokumentacji technicz-

nej. W przypadku gdy inwestor nie posiada zatwierzonego projektu wstępnego, winien on przedstawić:

— dla inwestycji nie wymagających projektu wstępnego i zwolnionych od tego obowiązku — odpowiednie zaświadczenie inwestora naczelnego lub inwestora centralnego — zależnie od tego, kto dokonał zwolnienia, ze wskazaniem podstawy zwolnienia,

— dla inwestycji wymagających projektu wstępnego, lecz nie posiadających zatwierzonego projektu, a włączonych do planu inwestycyjnego w drodze wyjątku na podstawie uchwały Prezydium Rządu — odpowiednie zaświadczenie Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego,

- d) odpis zatwierzonego kosztorysu generalnego,
 - e) odpisy kosztorysów szczegółowych na poszczególne obiekty, roboty i nakłady,
 - f) wieloletnią i roczną umowę inwestora z przedsiębiorstwem wykonawczym — przy wykonawstwie systemem zleconym; wykaz obiektów zleconych do wykonania Samodzielnemu Oddziałowi Wykonawstwa Inwestycyjnego i zlecenia wewnętrzne na wykonanie robót przez własne brygady robocze;
- 2) co do inwestycji polegających wyłącznie na zakupach:
- a) zatwierdzony przez właściwą władzę i zgodny ze spisem tytułów wniosek inwestycyjny (tytuł inwestycyjny),
 - b) zatwierdzone należycie roczne i kwartalne plany pokrycia finansowego inwestycji,
 - c) odpis zatwierzonego wieloletniego programu zakupów,
 - d) odpis rocznego planu nakładów.

2. Wzory zaświadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1, ustali Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

§ 47. W rolnictwie i leśnictwie właściwi ministrowie mogą wydać przepisy:

- 1) dla robót budowlanych w zakresie odbudowy i przebudowy — o stosowaniu dokumentacji technicznej uproszczonej, polegającej na pominięciu niektórych stadiów pełnej dokumentacji lub też pominięciu niektórych fragmentów danego stadium,
- 2) dla zakupów — o zwolnieniu od wymagań przepisu § 46 ust. 1 pkt 2 lit. c, d. W tych przypadkach tytuł inwestycyjny lub tytuł pomocniczy wraz z odpowiednimi załącznikami stanowi roczny plan nakładów.

§ 48. Inwestycje nie posiadające dokumentów wymienionych w § 46 ust. 1, pkt 1, lit. a, b i c oraz pkt 2 lit. a i b lub którekolwiek z nich powinny być traktowane jako inwestycje pozaplanowe i nie mogą być w żadnym przypadku przez banki specjalne finansowane.

§ 49. 1. Na tymczasowe finansowanie inwestycji nie posiadających którekolwiek z dokumentów wymienionych w § 46 ust. 1 pkt 1 lit. d, e, f i pkt 2 lit. c, d może zezwolić:

- odnośnie inwestycji grupy I — Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego na wniosek właściwego ministra,
- odnośnie inwestycji grupy II — właściwy inwestor centralny na wniosek inwestora naczelnego.

Termin ważności zezwoleń, o których mowa w ust. 1, nie może przekraczać okresu 2 miesięcy. W uzasadnionych przypadkach termin ten może być przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego przedłużony.

3. W przypadku braku odpowiednich dokumentów po oznaczonym terminie banki specjalne są obowiązane wstrzymać tymczasowe finansowanie inwestycji i powiadomić o tym:

co do tytułów I grupy — Państwową Komisję Planowania Gospodarczego,

co do tytułów II grupy — właściwego inwestora centralnego.

§ 50. Inwestycje rozpoczynane w 1952 roku i wymagające projektu wstępnego — w przypadku braku zatwierdzonego projektu wstępnego i włączenia inwestycji do planu inwestycyjnego w drodze wyjątku na podstawie uchwały Prezydium Rządu — banki specjalne mogą finansować w trybie tymczasowym, na podstawie zatwierdzonych założeń projektu, jedynie w zakresie nakładów na opracowanie dokumentacji technicznej oraz na studia i prace badawcze, a ponadto — jeśli jest w założeniach projektu zatwierdzona lokalizacja szczegółowa — w zakresie nakładów na wstępne roboty przygotowawcze, tj. zagospodarowanie placu budowy.

§ 51. W razie stwierdzenia niezgodności dokumentów, wymienionych w §§ 46 — 49, z tytułem inwestycyjnym banki specjalne mają prawo odmówić finansowania odnośnych obiektów inwestycyjnych i zażądać od kompetentnych władz wyłączenia danego tytułu ze spisu tytułów inwestycyjnych.

§ 52. 1. Banki specjalne mają prawo wstrzymać finansowanie danego tytułu inwestycyjnego w przypadkach:

- a) stwierdzenia braku celowości lub konieczności gospodarczej, błędnej lokalizacji lub błędnego rozwiązania projektu danej inwestycji,
- b) stwierdzenia nieprzygotowania organizacyjnego lub materiałowego danej budowy lub niegospodarności na budowie.

2. W przypadku wstrzymania finansowania bank ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić właściwy resort (w zakresie inwestycji terenowych — ponadto prezydium właściwej rady narodowej) oraz przedstawić sprawę Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego do decyzji.

§ 53. W przypadku ujawnienia w projektach błędnych rozwiązań lub w kosztorysach błędnych obliczeń, które mogą być w krótkim czasie poprawione — banki specjalne żądają od inwestorów usunięcia stwierdzonych uchybień w terminie do 15 dni, a w razie niewykonania tego polecenia przez inwestorów w ustalonym terminie banki są obowiązane wstrzymać dalsze finansowanie danego tytułu inwestycyjnego aż do czasu dokonania odpowiednich poprawek.

§ 54. Jeżeli inwestor dokonuje częstych zmian w programie rzeczowym, w dokumentacji technicznej lub w planach pokrycia finansowego — banki specjalne mają prawo odmówić uwzględnienia tych zmian i zawiadomić o tym władze nadrzędne inwestora oraz Państwową Komisję Planowania Gospodarczego.

§ 55. Inwestorzy realizujący inwestycje o wartości kosztorysowej całej inwestycji nie przekraczającej 150 000 zł zamiast dokumentacji wymienionej w § 46 ust. 1 pkt 1 lit. c i d powinni posiadać zatwierdzone przez inwestorów naczelnych:

- a) szacunkowy preliminarz kosztów,
- b) kosztorysy szczegółowe.

§ 56. W razie braku dokumentów wymienionych w § 55 banki specjalne nie rozpoczynają finansowania i zawiadamiają o tym naczelnego inwestora.

VI. Finansowanie budownictwa wykonywanego systemem zleconym.

A. Stosunki między inwestorem a przedsiębiorstwem budowlano-montażowym.

§ 57. 1. Roboty inwestycyjne wykonywane systemem zleconym banki specjalne finansują na podstawie umów, zawartych pomiędzy inwestorem (zleceniodawcą) a przedsiębiorstwem budowlano-montażowym (wykonawcą).

2. Zakazuje się wykonawcom rozpoczynania robót przed przyjęciem przez bank umowy do finansowania.

§ 58. Zleceniodawca sprawuje kontrolę i nadzór techniczny nad wykonaniem ilościowym i jakością robót, zgodnie z projektem technicznym i kosztorysem, przeprowadza protokólnie odbiór robót oraz rozliczenie z wykonawcą. Zleceniodawca obowiązany jest terminowo dostarczać wykonawcy zatwierdzoną dokumentację techniczną, maszyny i urządzenia wymagające montażu oraz zabezpieczać środki finansowe na pokrywanie bieżących należności wykonawcy.

§ 59. Wykonawca ponosi wobec zleceniodawcy odpowiedzialność za wykonanie robót zgodnie z umową i dokumentacją techniczną oraz za terminowość wykonania. Generalny wykonawca ponosi wobec zleceniodawcy odpowiedzialność za roboty wykonywane zarówno przez siebie samego jak i wykonywane przez podwykonawców.

§ 60. Zleceniodawca i wykonawca są obowiązani ustalić w umowie zadanie obniżenia kosztu (oszczędność w zakresie projektowania) na poszczególnych obiektach.

§ 61. 1. Na sfinansowanie niezbędnych zapasów materiałów budowlanych podstawowych zleceniodawcy udzielają wykonawcom zaliczek ze swych środków inwestycyjnych.

2. Wysokość i sposób umarzania zaliczek określają odrębne przepisy, wydane przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministra Finansów.

§ 62. Wykonawcy rozliczają się fakturami przejściowymi, opartymi na tabelach scalonych elementów budowy i procentowym ustaleniu zaawansowania robót. Faktury te wykonawcy są obowiązani sporządzać w odstępach dwutygodniowych. Na podstawie powyższych faktur banki specjalne opłacają należności przedsiębiorstw do wysokości 95% sumy kosztorysowej.

§ 63. Rozliczenia za roboty zaawansowane powyżej 95% są dokonywane na podstawie faktur końcowych, opartych na pomiarach robót i na cenach kosztorysowych.

§ 64. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Minister Finansów określi terminy i tryb wprowadzenia w życie rozliczeń za roboty budowlano-montażowe miesięcznymi fakturami, opartymi o akty odbioru, sporządzane na podstawie pomiaru wykonanych elementów konstrukcyjnych lub ich części.

§ 65. 1. Inwestor jest obowiązany przedstawić finansującemu oddziałowi banku specjalnego do kon-

troli umowę z wykonawcą celem ustalenia przez bank, czy:

- a) objęty umową zakres robót znajduje się w zatwierdzonym tytule inwestycyjnym,
- b) suma rocznej umowy nie przekracza rocznej sumy przewidzianej na te roboty w tytule inwestycyjnym,
- c) inwestycja objęta umową posiada zatwierdzony projekt wstępny i odpowiedni kosztorys,
- d) umowa zgodna jest z obowiązującymi przepisami, regulującymi zasady zawierania umów,
- e) w umowie zawarte zostały postanowienia ustalające zadanie obniżenia kosztu,
- f) umowa zawiera prawidłowe postanowienia co do wysokości zaliczki materiałowej dla wykonawcy i warunki jej spłaty oraz
- g) umowa zawarta jest z zachowaniem przepisów o generalnym wykonawcy.

2. Wraz z umową inwestor powinien przedstawić w banku zlecenie przelania zaliczki materiałowej na rachunek wykonawcy. Bez tego zlecenia bank nie potwierdza umowy i zawiadamia o tym wykonawcę.

§ 66. 1. Umowy nie odpowiadające warunkom § 65 ust. 1 lit. a, c, g nie mogą być przedmiotem finansowania przez banki specjalne. Brak dokumentów, o których mowa w § 65 ust. 1 lit. c, nie stanowi przeszkody dla przyjęcia umowy do finansowania w przypadkach określonych w § 46 ust. 1 pkt 1 lit. c.

2. W przypadku uchybień w zakresie przepisów § 65 ust. 1 lit. b, d, e, f lub innych naruszeń przepisów o umowach banki specjalne nie wstrzymują finansowania, lecz wzywają zleceniodawcę do usunięcia braku w terminie nie dłuższym niż 15 dni. Po bezskutecznym upływie tego terminu bank wstrzymuje finansowanie, o czym zawiadamia inwestora, wykonawcę i inwestora naczelnego. Wznowienie finansowania następuje po usunięciu braków i naruszeń oraz przedłożeniu bankowi prawidłowej umowy.

§ 67. Przyjęcie umowy do finansowania banki specjalne stwierdzają odpowiednią adnotacją na umowie. Przyjęcie umowy do finansowania nie stanowi gwarancji banku w odniesieniu do regularnego i całkowitego opłacania faktur wykonawców. Roboty objęte umowami nie przyjętymi przez bank do finansowania nie mogą być przez wykonawcę realizowane ani też nie będą finansowane.

§ 68. Jeżeli wykonawca (przedsiębiorstwo budowlano-montażowe lub samodzielny oddział wykonawstwa inwestycyjnego) korzysta w trakcie wykonywania robót z usług zleceniodawcy (transport, tymczasowe budynki itp.), wówczas wartość tych usług strony rozliczają między sobą raz na miesiąc według planowanych kosztów własnych zleceniodawcy, nie drożej jednak od cen rynkowych. Rozliczenia te następują w formie faktur wystawionych przez zleceniodawcę.

B. Stosunki między generalnymi wykonawcami i podwykonawcami.

§ 69. Przedsiębiorstwa przyjmujące do wykonania całość robót budowlano-montażowych inwestora (generalny wykonawca) mogą zlecić wykonanie części lub niektórych robót innemu przedsiębiorstwu jako podwykonawcy (subwykonawcy). W stosunkach między generalnymi wykonawcami a podwykonawcami stosuje się odpowiednio postanowienia §§ 57 do 68 wraz

z uzupełnieniami zawartymi w §§ 70 i 71, z tym że do generalnego wykonawcy stosuje się przepisy ustalone dla zleceniodawcy.

§ 70. Rozliczenia pomiędzy generalnym wykonawcą i podwykonawcą z tytułu robót budowlanych i montażowych mogą następować tylko w granicach zawartych pomiędzy nimi umów o wykonawstwo inwestycyjne.

§ 71. Generalny wykonawca rozlicza się z subwykonawcą za wykonane przez niego roboty bezpośrednio z własnych środków obrotowych, na zasadach określonych w §§ 62 i 64.

C. Finansowanie przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego w zakresie produkcji.

§ 72. W ramach systemu finansowego przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego banki specjalne uzupełniają środki obrotowe przedsiębiorstw drogą udzielania w uzasadnionych przypadkach kredytów na przejściowe potrzeby przedsiębiorstw.

§ 73. Banki specjalne udzielają przedsiębiorstwom kredytów na podstawie rocznych i kwartalnych planów kredytowych przedsiębiorstw i w granicach ustalonych kwartalnych limitów kredytowych. W uzasadnionych przypadkach banki specjalne mogą udzielać przedsiębiorstwom kredytów w ciągu kwartału ponad kwartalny limit kredytowy pod warunkiem spłacenia przekroczenia limitu do końca danego kwartału.

§ 74. Banki specjalne udzielają przedsiębiorstwom kredytów na zasadach celowości, zwrotności, terminowości oraz zabezpieczenia kredytów wartościami materialnymi. Banki kontrolują łączne zabezpieczenie udzielonych kredytów i wykorzystanych zaliczek materiałowych.

VII. Finansowanie wykonawstwa inwestycyjnego prowadzonego systemem gospodarczym.

§ 75. Dla robót wykonywanych systemem gospodarczym, których koszt wynosi powyżej 1.000.000 zł netto w stosunku rocznym, inwestorzy zobowiązani są zorganizować samodzielny oddział wykonawstwa inwestycyjnego, jako jednostkę działającą na pełnym wewnętrznym rozrachunku gospodarczym (SOWI). Właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Finansów i Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego może zwolnić poszczególnych inwestorów lub grupy inwestorów od obowiązku zorganizowania SOWI.

§ 76. SOWI jest jednostką posiadającą wyodrębnione środki trwałe i obrotowe. Wyposażenie SOWI w środki obrotowe następuje ze środków inwestycyjnych inwestora.

§ 77. W zakresie planowania środków obrotowych obowiązują analogicznie zasady, ustalone w tym zakresie dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych.

§ 78. SOWI rozliczają się z inwestorami za wykonane roboty fakturami na tych samych zasadach, jak przedsiębiorstwa budowlano-montażowe, w okresach miesięcznych. SOWI w wystawianych fakturach za roboty potrącają marżę zysku.

§ 79. Inwestorzy wykonujący inwestycje przez SOWI obowiązani są złożyć we właściwym banku specjalnym wykaz obiektów powierzonych do wykonania

samodzielnemu oddziałowi wykonawstwa inwestycyjnego. Banki specjalne kontrolują powyższe wykazy obiektów w zakresie ustalonym w § 65 ust. 1 lit. a do c, stosując w przypadkach stwierdzonych uchybień postępowanie określone w § 66. Przed złożeniem wykazu obiektów banki specjalne nie przystępują do finansowania SOWI, opłacając jedynie materiały, konstrukcje oraz wstępne koszty związane z urządzeniem placu budowy.

§ 80. 1. Roboty wykonywane systemem gospodarczym własnymi brygadami roboczymi przez inwestorów, działających na zasadach rozrachunku gospodarczego, są finansowane wstępnie ze środków obrotowych inwestorów, a następnie na podstawie miesięcznych wewnętrznych faktur przejściowych i ostatecznych są refundowane w ciężar środków inwestycyjnych. W fakturach tych powinna być potrącana marża zysku w wysokości 3%.

2. Podstawą finansowania tych robót przez banki specjalne są zlecenia wewnętrzne i rejestr robót prowadzonych systemem gospodarczym, które inwestorzy są obowiązani składać w bankach specjalnych przed rozpoczęciem finansowania. Do zleceń wewnętrznych stosuje się odpowiednio postanowienia § 65 ust. 1 lit. a do c i § 66. Wzór rejestru robót prowadzonych systemem gospodarczym ustala banki specjalne.

§ 81. Jednostki budżetowe, przedsiębiorstwa i wydziały w budowie, jednostki organizacyjne spółdzielczości (jeśli wymienione organizacje nie są obowiązane do powołania SOWI) oraz osoby fizyczne i prawne prawa prywatnego finansują roboty wykonywane systemem gospodarczym przy użyciu własnych brygad roboczych bezpośrednio ze środków inwestycyjnych.

§ 82. Roboty wykonywane systemem gospodarczym przez drobnych wykonawców (rzemieślników, spółdzielnie, szkoły przysposobienia przemysłowego, osoby prawa prywatnego) są rozliczane na podstawie rachunków, pokrywanych bezpośrednio ze środków inwestycyjnych.

VIII. Finansowanie dostaw, postępowanie z fakturami niegodnymi z planem inwestycyjnym.

§ 83. Faktury za maszyny, urządzenia i inwentarz z dostaw krajowych pokrywane są przez banki specjalne bezpośrednio ze środków inwestycyjnych, zgodnie z rocznym planem nakładów.

§ 84. Faktury za roboty i dostawy krajowe oraz usługi niezgodne z planem inwestycyjnym pod względem rzeczowym lub przekraczające ogólną wartość kosztorysową tytułu inwestycyjnego jak również nie znajdujące pokrycia w rocznym limicie finansowym nie będą przez banki specjalne opłacane.

§ 85. Banki specjalne zawiadamiają o otrzymaniu do inkasa faktur, określonych w § 84, inwestorów bezpośrednich i naczelných, którzy obowiązani są zapewnić tym fakturom pokrycie w ciągu 30 dni, w zasadzie drogą odpowiedniej zmiany programu rzeczowego danego inwestora, bez powiększenia jego limitu finansowego.

§ 86. Banki specjalne nie zwracają faktur określonych w § 84, a nie pokrytych w trybie § 85, lecz zatrzymują je w ewidencji. Celem zabezpieczenia pokrycia dla tych faktur banki specjalne zatrzymują dysponentom, przekazującym kredyty dysponentom trzeciego stopnia, odpowiednią część kredytów na sfinansowanie inwestycji z przekazanych w najbliższym kwartale kredytów. Kwota zatrzymanych kredytów powinna odpow-

wiadać sumie nie pokrytych faktur, określonych w § 85, według stanu na koniec drugiego miesiąca kwartału, poprzedzającego zatrzymanie kredytów. Uruchomione przez właściwych dysponentów środki na pokrycie faktur zabezpieczonych zatrzymaniem kredytów umniejszą automatycznie kwotę zatrzymania.

§ 87. Faktury, na zabezpieczenie których banki dokonały zatrzymania, a dysponenti w terminie do 10 dni przed końcem kwartału nie uruchomili na ich pokrycie odpowiednich środków — banki specjalne w okresie do końca kwartału pokrywają z zatrzymanych kredytów. O pokryciu faktur w tym trybie banki specjalne zawiadamiają właściwych dysponentów trzeciego stopnia i dysponentów nadrzędnych oraz komisję dla badania przekroczeń limitów, działającą przy Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

§ 88. Faktury za dostawy inwestycyjne z importu zgodne rzeczowo i finansowo z właściwymi tytułami inwestycyjnymi są pokrywane przez banki finansujące inwestycje na zasadach obowiązujących w odniesieniu do robót, dostaw krajowych i usług.

§ 89. Bank specjalny w przypadku otrzymania faktury za dostawy z importu, niezgodnej rzeczowo z właściwym tytułem inwestycyjnym, pokrywa tę fakturę w ciężar ogółu aktualnego limitu finansowania inwestora.

§ 90. Równocześnie z pokryciem faktury niezgodnej rzeczowo z tytułem inwestycyjnym bank zawiadamia o tym:

- a) w zakresie planu centralnego — inwestora naczelnego,
- b) w zakresie planów terenowych — wydział fachowy Prezydium właściwej rady narodowej.

§ 91. Jednostki wymienione w § 90 lit. a i b są obowiązane w ogólnie obowiązującym trybie w terminie 30 dni od daty zawiadomienia:

- a) spowodować zmniejszenie zakresu rzeczowego określonego tytułu inwestycyjnego lub
- b) uzyskać powiększenie limitu inwestycyjnego właściwego tytułu oraz stosowną zmianę planu pokrycia finansowego inwestycji.

§ 92. W przypadku braku pokrycia w aktualnym limicie finansowania banki finansujące inwestycje postępują z fakturami za dostawy z importu analogicznie jak z fakturami za roboty, dostawy krajowe i usługi.

IX. Finansowanie zobowiązań z tytułu wykonanych inwestycji w poprzednim roku.

§ 93. 1. Limity finansowania danego roku obejmują środki na pokrycie zobowiązań z tytułu działalności inwestycyjnej, wykonanej fizycznie do końca poprzedniego roku.

2. Banki specjalne dokonują wypłat na pokrycie tych zobowiązań w granicach ich rzeczowej i finansowej zgodności z tytułem inwestycyjnym poprzedniego roku, a ponadto w odniesieniu do robót — w granicach potwierdzonych w poprzednim roku umów.

§ 94. Do faktur niezgodnych (§ 93) banki specjalne stosują tryb, określony w §§ 84 — 87 i 89 — 92.

X. Zasady obniżenia kosztów budów.

§ 95. Inwestorzy są obowiązani do wygospodarowania oszczędności w zakresie projektowania, wykonawcy — do obniżania kosztów budowy w związku

z zadaniami oszczędnościowymi w zakresie realizacji.

§ 96. 1. W odniesieniu do oszczędności w zakresie projektowania inwestorzy są obowiązani nałożone zadanie obniżki kosztów prawidłowo rozdzielić na poszczególne składniki tytułu inwestycyjnego.

2. W zakresie obniżania cen kosztorysowych (oszczędność w zakresie realizacji) inwestorzy są zobowiązani ustalić w umowie z wykonawcą wysokość tej obniżki.

§ 97. Szczegółowe zasady obniżenia kosztów budów oraz tryb rozliczeń z tego tytułu ustali Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w porozumieniu z Ministrem Finansów.

XI. Zachęty i sankcje finansowe w stosunku do inwestorów i przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego.

§ 98. Wykonywanie inwestycji pozaplanowych jest działaniem na szkodę gospodarki narodowej i winni — zgodnie z obowiązującymi przepisami — będą pociągani do odpowiedzialności.

§ 99. W przypadkach wykonywania robót inwestycyjnych niegospodarnie, niezgodnie z programem budowy, bez oparcia o zatwierdzony tytuł inwestycyjny, z naruszeniem dyscypliny finansowej — banki specjalne

stosują sankcje finansowe, aż do wstrzymania finansowania robót włącznie, zgodnie z przepisami zawartymi w niniejszym zarządzeniu.

§ 100. W przypadkach pomyślnego realizowania robót inwestycyjnych zarówno pod względem rozmiaru wykonanych robót, kosztów budowy, dobrej organizacji finansowej — banki specjalne stosują ulgowe warunki finansowania tych robót.

§ 101. Odrębne przepisy mogą ustalić dodatkowe rodzaje zachęt i sankcji finansowych oraz zasady i tryb ich stosowania.

XII. Przepisy końcowe.

§ 102. W zakresie uregulowanym niniejszym zarządzeniem upoważnia się banki specjalne do wydawania instrukcji szczegółowych. Instrukcje te wymagają zatwierdzenia przez Ministra Finansów.

§ 103. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1952 r.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania
Gospodarczego: w z. *St. Jędrychowski*
Minister Finansów: *K. Dąbrowski*